Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-280
(mr. R.J. Paris, voorzitter en mr. S. van Rijn, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 5 juni 2018
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 17 april 2019
Aard uitspraak	: Bindend advies

Samenvatting

Consument heeft in 2008 samen met zijn (inmiddels ex-)partner een hypothecaire geldlening met NHG-garantie afgesloten bij de Bank voor de aankoop van een woning. Aan één van de leningdelen is een "Startzekerverzekering" gekoppeld. Dit is een gecombineerde Kapitaalverzekering Eigen Woning en Overlijdensrisicoverzekering. In 2017 wil Consument de woning verkopen i.v.m. beëindiging van de relatie met zijn inmiddels ex-partner. Bij verkoop zou een forse restschuld ontstaan. Van de verkoop is afgezien, toen bleek dat er vermoedelijk geen beroep kon worden gedaan op de NHG-garantie voor kwijtschelding van de restschuld. Consument is van mening dat er geen beroep kan worden gedaan op de NHG-garantie omdat de Bank haar zorgplicht op meerdere punten heeft geschonden. De Bank is van mening dat er geen beroep kan worden gedaan op de NHG-garantie omdat er geen financiële noodzaak is voor verkoop van de woning. De Commissie is met de Bank van oordeel dat er geen beroep kan worden gedaan op de NHG-garantie omdat er geen financiële noodzaak is tot verkoop van de woning. De Commissie is daarnaast van oordeel dat de Bank haar zorgplicht jegens Consument niet heeft geschonden. De Startzekerverzekering is vanwege betalingsachterstanden op enige moment premievrij gemaakt en op een later moment beëindigt. Consument (en zijn ex-partner) zijn hierover meerderde malen geïnformeerd, evenals over de (mogelijke) gevolgen en mogelijke stappen om actie te ondernemen. De vorderingen van Consument worden afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:

- de klachtbrief en aanvullende reacties van Consument;
- het verweerschrift van de Bank;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van de Bank.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 In 2008 heeft Consument met zijn inmiddels ex-partner voor de aankoop van een woning een hypothecaire geldlening met Nationale Hypotheek Garantie (verder: NHG of NHG-garantie) afgesloten bij de Bank.

2.2 De hypothecaire geldlening van in totaal € 163.800,- bestaat uit twee leningdelen. Eén leningdeel is aflossingsvrij. Aan het andere leningdeel is een zogenaamde "Startzekerverzekering" gekoppeld welke wordt aangeboden door ABN AMRO Levensverzekering N.V. (verder: Verzekeraar). De Startzekerverzekering is een gecombineerde Kapitaalverzekering Eigen Woning (verder: KEW) en een overlijdensrisicoverzekering (verder: ORV). Consument en zijn ex-partner hebben de aanvraagformulieren voor de Startzekerverzekering op 28 mei 2008 voor akkoord ondertekend.

2.3 Per brief van 13 mei 2009 is Consument door de Verzekeraar geïnformeerd dat als gevolg van een betalingsachterstand de Startzekerverzekering premievrij is gemaakt en dat dit verschillende gevolgen heeft of kan hebben. In de brief is, voor zover relevant, aan Consument medegedeeld: *"Als gevolg van een betalingsachterstand is conform de algemene- en productvoorwaarden bovenstaande polis premievrij gemaakt. De aangepaste polis is reeds aan u verzonden. Doordat u geen premie meer betaalt, zal er te weinig kapitaal opgebouwd worden. Dit kan tot gevolg hebben dat op de einddatum de aflossing van uw hypotheek in gevaar kan komen. Premievrijmaking heeft tot gevolg dat (eventuele) overlijdensdekkingen onverminderd van kracht blijven door onttrekking van de risicopremie aan de waarde van de Meegroeiverzekering. Indien de waarde ontoereikend dreigt te worden om daaruit de toekomstige overlijdensrisico-premie te onttrekken, ontvangt u hierover minimaal drie maanden van tevoren bericht".* Eenzelfde brief is door Verzekeraar ook gestuurd aan de ex-partner van Consument.

2.4 Op 9 juni 2017 hebben Consument en zijn ex-partner een verkoopovereenkomst voor de woning gesloten voor een bedrag van € 100.000,-. De ex-partner van Consument is op dat moment al niet meer woonachtig in de woning.

2.5 Consument en zijn ex-partner hebben van de verkoop afgezien toen zij vermoedden dat er geen beroep kon worden gedaan op de NHG-garantie om de restschuld van € 63.800,- die bij de verkoop zou ontstaan, kwijt te schelden.

2.6 Per brief van 3 oktober 2017 is Consument door de Verzekeraar geïnformeerd dat de Startzekerverzekering op 24 december 2017 zal worden beëindigd, omdat deze dan geen waarde meer heeft. In de brief wordt door Verzekeraar geopperd om een extra bedrag te storten om de Startzekerverzekering te kunnen behouden of om contact op te nemen met een adviseur.

2.7 Per 1 augustus 2018 heeft Consument voor beide leningdelen een nieuwe rentevastperiode gekozen.

3. Vorderingen, klacht en verweer

Vorderingen Consument

3.1 Consument vordert kwijtschelding van het grootste deel van 'de restschuld' zijnde € 53.800,-, ontslag van zijn ex-partner uit de hoofdelijke aansprakelijkheid en vergoeding van de kosten hiervoor, per direct aanpassing van de rente naar de huidige (lagere) rente en compensatie voor het te lopen belastingnadeel.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vorderingen steunen, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen. Consument kan geen beroep doen op de NHG-garantie omdat de Bank op twee punten haar zorgplicht heeft geschonden. Ten eerste is de Startzekerverzekering nooit tot stand gekomen waardoor er geen kapitaal is opgebouwd om mee te kunnen aflossen. Om die reden lijdt Consument ook belastingnadeel. Ten tweede heeft de Bank geen actie ondernomen bij de beëindiging van de ORV, welke verplicht gesteld is voor de NHG-garantie. Consument voert hiertoe de volgende argumenten aan.

- De Startzekerverzekering is nooit tot stand gekomen. Uit het door de Bank overgelegde aanvraagformulier blijkt enkel de aanvraag van de Startzekerverzekering, het is geen polis waaruit de daadwerkelijke totstandkoming blijkt. De brief van 13 mei 2009 komt Consument niet bekend voor. Uit de stukken blijkt ook niet dat de Bank de achterstand heeft gemeld bij NHG. Het behoort tot de zorgplicht van de Bank om er meer energie in te steken om klanten "tot nadenken" aan te zetten.
- Het afsluiten van een ORV was een voorwaarde voor het afsluiten van de hypothecaire geldlening met NHG-garantie. De ORV is nooit tot stand gekomen of is geroyeerd zonder toestemming van NHG.
- Consument kan de maandlasten niet meer dragen. Uit een berekening gemaakt via de website van NHG blijkt dat Consument met zijn inkomen geen hypothecaire geldlening van € 163.800,- kan afsluiten. Dat de Bank stelt van wel is onverantwoord, overkreditering komt hier om de hoek kijken.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

- De reden dat Consument geen beroep kan doen op de NHG-garantie vanwege beëindiging van zijn relatie is er in gelegen dat Consument volgens de normen van de NHG genoeg draagkracht heeft om de hypothecaire geldlening zelf te dragen.
  Dat Consument voldoende draagkracht heeft blijkt uit de *beheertoetsen* van NHG. In juli 2017 was de maximaal verantwoorde maandlast € 1.008,28 terwijl de maandlast € 804,52 bedroeg. In december 2018 (dus na ingang van de nieuwe rentevastperiode en lagere rente) was de maximaal verantwoorde maandlast € 816,04 terwijl de maandlast € 284,29 bedroeg.
  Consument had dus zowel in juli 2017 als ook in december 2018 voldoende draagkracht om de lening te dragen.
- De Startzekerverzekering en daarbij behorende ORV zijn wel degelijk tot stand gekomen. Dat blijkt afdoende uit de getekende aanvraagformulieren en de premievrijmaking en beëindiging van de Startzekerverzekering. Een verzekering die niet tot stand is gekomen, kan immers ook niet premievrij gemaakt worden en later worden beëindigd. Consument is over voorgaande – en de (mogelijke) gevolgen en opties voor behoud – voldoende geïnformeerd. Consument heeft hierop vervolgens geen actie ondernomen. Onduidelijk is waarom de Bank hiervoor toestemming zou moeten vragen bij NHG. De Bank heeft haar zorgplicht met betrekking tot de Startzekerverzekering en daarbij behorende ORV niet geschonden.

4. Beoordeling

4.1 Aan de Commissie ligt allereerst de vraag voor om welke reden Consument geen beroep kan doen op de NHG-garantie. Vervolgens ligt de vraag voor of de Bank haar zorgplicht heeft geschonden en om die reden de vorderingen van Consument toewijsbaar zijn.

Voorwaarden voor beroep op NHG-garantie

4.2 Uit de voorwaarden van de NHG-garantie blijkt dat kwijtschelding van een eventuele restschuld na verkoop van de woning enkel plaats vindt indien er een *financiële noodzaak* is tot verkoop van de woning. Of er sprake is van een financiële noodzaak tot verkoop van een woning na beëindiging van een relatie, wordt beoordeeld door het uitvoeren van een zogenaamde *beheertoets* waaruit moet blijken of één van de twee geldnemers zelfstandig de hypotheeklasten kan dragen. Als één van de twee geldnemers in staat is de hypotheeklasten zelfstandig te dragen, is er *geen* financiële noodzaak tot verkoop van de woning en zal NHG een eventuele restschuld *niet* kwijtschelden.

4.3 De Bank heeft zowel in juli 2017 als ook opnieuw in december 2018 een dergelijke beheertoets uitgevoerd op basis van de door Consument aangeleverde (financiële) gegevens.

Uit beide beheertoetsen blijkt dat Consument genoeg draagkracht heeft om de hypotheeklasten zelfstandig te dragen. Consument heeft niet gemotiveerd gesteld waarom hij, ondanks de uitkomst van de beheertoetsen, de hypotheeklasten niet zou kunnen dragen. Dat uit een door Consument uitgevoerde toets op de website van NHG blijkt dat hij geen lening van € 163.800,- kan dragen, komt kennelijk omdat Consument een draaglasttoets voor het aangaan van een *nieuwe* hypothecaire geldlening heeft uitgevoerd. Daarvan is geen sprake en daarvoor gelden andere normen.

4.4 Consument heeft enkel gesteld dat er geen beroep kan worden gedaan op de NHG-garantie omdat de Startzekerverzekering niet tot stand is gekomen, of voortijdig is beëindigd, maar dit niet onderbouwd. De Bank heeft deze stelling van Consument gemotiveerd weersproken. Voorts is het de Commissie ook niet op enige wijze gebleken dat de door Consument gestelde redenen tot gevolg hebben dat er geen beroep kan worden gedaan op de NHG-garantie.

4.5 De Commissie is gezien het voorgaande met de Bank van oordeel dat Consument geen beroep kan doen op de NHG-garantie omdat hij voldoende draagkracht heeft om de hypotheeklasten zelfstandig te kunnen dragen waardoor er geen financiële noodzaak is tot verkoop van de woning.

Zorgplicht van de bank

4.6 Dat de Bank haar zorgplicht heeft geschonden is naar het oordeel van de Commissie niet gebleken.

4.7 Allereerst blijkt naar het oordeel van de Commissie uit het getekende aanvraagformulier in samenhang met de brieven van 13 mei 2009 en 3 oktober 2017 afdoende dat de Startzekerverzekering en bijbehorende ORV weldegelijk tot stand zijn gekomen. Consument is over de (aanstaande) premievrijmaking en beëindiging van de Startzekerverzekering en de (mogelijke) gevolgen hiervan afdoende geïnformeerd. Consument heeft vervolgens zelf geen enkele actie ondernomen. Daarbij is er zoals eerder overwogen geen verband tussen de beëindiging van de Startzekerverzekering en de onmogelijkheid om een beroep te kunnen doen op de NHG-garantie. De vordering tot kwijtschelding of vergoeding van ‘de restschuld’ van € 63.800,- wordt daarom afgewezen.

4.8 Dat Consument eventueel fiscaal nadeel lijdt omdat er geen waarde opbouw in de KEW heeft plaatsgevonden, en wat de hoogte van dat nadeel dan zou zijn, is niet nader onderbouwd. Verder vordert Consument dat (1) zijn ex-partner uit de hoofdelijke aansprakelijkheid wordt ontslagen en dat de Bank de kosten hiervoor vergoedt en (2) per direct aanpassing van het rentepercentage naar de huidige (lagere) rente.

Deze vorderingen van Consument vinden hun grondslag in de door Consument gestelde schending van de zorgplicht door de Bank. Nu er naar het oordeel van de Commissie geen sprake is van een schending van de zorgplicht door de Bank, worden deze vorderingen ook afgewezen.

Conclusie

4.9 Consument kan geen beroep doen op de NHG-garantie omdat er geen financiële noodzaak is tot verkoop van de woning. De Bank heeft haar zorgplicht jegens Consument niet geschonden. De vorderingen van Consument worden daarom afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vorderingen af.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in 40 van het Reglement.